

Handläggare
Marion Hauge-Lindberg
Telefon: 08-508 31 841

Till
Kulturnämnden
2014-06-10
Nr 9

Verksamhetsrapport – avstämning av projektet El Sistema Stockholm

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden godkänner föreliggande verksamhetsrapport.

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Marion Hauge-Lindberg
Kulturskolechef

Sammanfattning

I budgeten för 2013 gav kommunfullmäktige kulturnämnden i uppdrag att på försök införa El Sistema i Stockholm, som ett komplement till Kulturskolans verksamhet, för att ge fler barn i socialt utsatta områden möjlighet att växa genom musiken. El Sistema är en modell för kör- och orkesterskola som har arbetats fram i Venezuela av *José Antonio Abreu* - ekonom, lärare och amatörmusiker och bygger på visionen om musikens förmåga att ge människor en stärkt framtidstro om att växa i ett socialt sammanhang och visa på möjligheten och potentialen i att använda musik som verktyg för social, kulturell och mänsklig utveckling.

Höstterminen 2013 startade det 3-åriga projektet *El Sistema Stockholm* sin verksamhet med 350 barn från *Husby-Kista* samt *Bredäng*. Vårterminen 2014 ökade antalet till 400 och inför kommande höstterminen utvidgas El Sistema till ytterligare två stadsdelar; *Tensta* och *Skärholmen*. Sammantaget kommer då närmare 900 barn att delta i satsningen.

Projektet bygger på ett nära samarbete med *Berwaldhallen*; *Sveriges Radios symfoniorkester* och *Radiokören*, *Adolf Fredriks Ungdomskör*, *Kungliga Musikhögskolan* och *Stockholms Musikpedagogiska Institut*. Verksamheten har rönt mycket stor uppskattning bland barnen och deras familjer samt pedagoger och professionella musiker och korister.

Kulturförvaltningen

Drottninggatan 30
Box 16113, 103 22 STOCKHOLM
Telefon 08-508 31 841
marion.hauge-lindberg@stockholm.se
www.stockholm.se

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kulturförvaltningen.

Bakgrund

Alla barn och unga som växer upp i Stockholm ska ha likvärdig tillgång till professionell kultur och till eget skapande. Den som arbetar med barn i staden har ett ansvar för att nå detta mål. Detta uttrycks genom strategin *Kultur i ögonhöjd*.

År 2013 gav kommunfullmäktige kulturnämnden i uppdrag att på försök införa El Sistema i Stockholm, som ett komplement till Kulturskolans verksamhet, för att ge fler barn i socialt utsatta områden möjlighet att växa genom musiken. Den framtagna projektplanen visar hur El Sistema kan prövas i Stockholm under en 3-årsperiod, 2013-2015, med start höstterminen 2013. En styrgrupp med kulturdirektören som ordförande leder och följer upp projektet som benämns ”El Sistema Stockholm”.

El Sistema är en modell för kör- och orkesterskola som har arbetats fram i Venezuela av *José Antonio Abreu* - ekonom, lärare och amatörmusiker. Han startade 1975 med 11 barn som började spela tillsammans i orkester. 34 år senare belönades han med Polar-priset för att ha spridit El Sistema över världen.

Musik är El Sistemas verktyg, dess gyllene nav. Det är musiken som bidrar till att ge barn, ungdomar och familjer energi, styrka, stolthet och framtidshopp. I orkestern och kören känner sig barnen respekterade, delaktiga och upplever gemenskap. När musiken får utträta sitt arbete i våra händer uppstår det möten. För enskilda individer, för familjer, för samhället och för världen.

Samverkan

Projektet genomförs i nära samverkan med Berwaldhallen med *Sveriges Radios symfoniorkester* och *Radiokören*, *Adolf Fredriks ungdomskör* samt *KMH Kungliga Musikhögskolan* och *SMI, Stockholms Musikpedagogiska Institut*.

Samverkan sker även med utbildningsförvaltningen och grundskolor i aktuella områden samt med berörda stadsdelsförvaltningar och förskolor. För att tydliggöra respektive parts del i samarbetet har överenskommelser/avtal tagits fram.

Läsåret 2013/2014

El Sistema Stockholm startade med full kraft höstterminen 2013. Redan efter några månader var 350 barn i åldrarna 5-7 år från Bredäng och Husby/Kista engagerade. Och på ett tidigt stadium blev vi inbjudna till konserter och efterfrågade i att vara en del av Stockholms kulturutbud.

El Sistema erbjuder scenisk kör och orkester med västerländsk konstmusik, folkmusik och barns eget skapande som tre konstnärliga och musikaliska uttryck som grund. Vi har börjat undervisa i trombon, kornett, tvärflöjt, cello, fiol, slagverk, rytmik och scenisk kör. Foto och film är en viktig del i El Sistemas arbetssätt, därför finns en fotograf som dokumenterar och tydliggör El Sistemas process, utveckling och konstnärliga skapande tillsammans med barnen, föräldrarna och pedagogerna samt mötet med de professionella musikerna, såväl i den dagliga verksamheten som vid konserter.

Kick-off i september

Den stora kick-offen gick av stapeln den 18:e september i Berwaldhallen. Åtta fulla bussar med 350 El Sistema-barn, föräldrar och pedagoger åkte från Husby/Kista och Bredäng/Skärholmen till Östermalm och Berwaldhallen.

Där fick barnen lyssna till Sveriges Radios Symfoniorkester och chefsdirigent Daniel Harding. Och musikerna fick lyssna till oss när vi sjöng vår favoritsång: ”Jag och min kompis”. Kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt och Michael Thydén från Berwaldhallen höll tal och invigde El Sistema Stockholm.

SKL:s kulturkonferens i oktober

I oktober fick politiker förmånen att lyssna till barnen från skolår 1 i Bredäng, som invigde Sveriges kommuner och landstings årskonferens på Kulturhuset. Sången ”Blommor och kärlek” blev snabbt en av publikens favoritsånger, de sjöng med och gestaltade texten tillsammans med barnen. Politikerna var förtjusta, lärarna var stolta och rörda, och barnens ögon lyste när de för första gången uppträdde för en så stor publik.

SIDA vid SIDA konserten i Berwaldhallen i maj

I Berwaldhallen genomfördes i maj den första stora gemensamma konserten med El Sistema, Radiosymfonikerna, Adolf Fredriks ungdomskör och Berwaldhallen. El Sistemas eminenta 7-åringar från Husby/Kista och Bredäng satt på scenen sida vid sida med de professionella musikerna och koristerna. Tillsammans genomfördes en bejublade konsert.

El Sistema träff = El Sistemas hjärta

El Sistema-träffarna har varit mycket uppskattade. En succé som många bidrar till; föräldrar, barn och pedagoger som varje onsdag möts för att spela, sjunga, leka, lyssna på musik och fika en timme tillsammans. Adolf Fredriks Ungdomskör, en av våra

samarbetspartners, besökte en av träffarna i Husby. Man sjöng för och med varandra. Ett inspirerande möte för alla.

I Bredäng fick man uppleva svensk folkmusik med nyckelharpa och stråkkvartett när studenter och musiker från SMI (*Stockholms Musikpedagogiska Institut*) spelade. Deras medryckande toner och låtar gjorde det omöjligt för både barn och familjer att sitta stilla; alla började dansa och klappa till musiken.

I december fick barnen förmånen att spela in två stycken tillsammans med studenter på SMI, spännande musikaliska möten och mellan studenter, barn och vuxna.

Ändamålsenliga lokaler – den största utmaningen

El Sistema-verksamheten har många gånger stora svårigheter att hitta ändamålsenliga lokaler, för närvarande framförallt i Husby/Kista och i Skärholmen. Ett tidskrävande sonderingsarbete med skolor, utbildningsförvaltningen, berörda stadsdelsförvaltningar och förskolor för att försöka lösa lokalfrågan. Vi har även anlitat Lokalplanerarna från socialförvaltningen för att få hjälp med att ”dammsuga” vissa områden på möjliga lokaler för verksamheten t ex i Skärholmen.

Bredängsskolan är ett gott exempel – där har projektet nu tillgång till 4-5 bra lokaler för undervisningen. Här tar man även emot barn från andra skolor i området. I Tensta planeras verksamheten förläggas i Blå huset när vi startar där till hösten 2014.

Tanken i El Sistema-projektet är att kulturförvaltningen står för kostnaderna för själva verksamheten och att SDF/förskolor/skolor ställer upp med lokaler. Erfarenheten efter första läsåret visar många gånger på stora svårigheter i lokalfrågan. Att arbeta vidare för en stabil lokallösning är en av de viktigaste uppgifterna för att möjliggöra en fortsatt utökning av verksamheten.

Läsåret 2014/2015

Inför höstterminen 2014 kommer El Sistema att utökas och omfatta ytterliga två stadsdelsområden; Tensta och Skärholmen. Rekrytering av flera pedagoger pågår då antalet deltagande barn kommer växa till närmare 900.

**Barn, deras familjer, musiker, pedagoger, körledare och orkester.
Tre lektioner och en träff – för alla åldrar, varje vecka.
I Bredäng, Husby/Kista, Skärholmen och Tensta.**

Det nya läsåret startar med El Sistema-medverkan i Östersjö-festivalen den 30 augusti tillsammans med Radiosymfonikerna. Och i början av december är det dags för ännu en SIDA vid SIDA konsert, men denna gång en körkonsert tillsammans med Radiokören. Projektet ser med stor förväntan fram emot att upptäcka och erövra nya världar, med nya möten och inspirerande musik.

Utvärdering

Kulturförvaltningen arbetar på ett förfrågningsunderlag som utgår från projektplanen med tillägg av frågor rörande t ex framtida organisation, lokaler och samarbeten. Utvärderingen kommer att påbörjas under hösten 2014 och delredovisas för kulturnämnden i samband med verksamhetsberättelsen för året. Slutredovisning görs i slutet av 2015. Fr o m 2016 planeras för en permanent organisation för El Sistema.

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar godkänna föreliggande verksamhetsrapport.
